

Dyrebeskyttelsen Norge
Respekt for individet

Til

Næringskomiteen

Oslo, 24.10.2023

Dyrebeskyttelsen Norge

post@dyrebeskyttelsen.no

Øvre gate 7 | 0551 Oslo | Norge

Dyrebeskyttelsen Norge stiller seg bak Representantforslaget om obligatorisk ID-merking av katter (Dokument 8:270 S (2022-2023))

1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å innføre obligatorisk ID-merking av katter.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at innføring av obligatorisk ID-merking av hund trer i kraft så fort som mulig.

Dyrebeskyttelsen Norge er enig i dokumentets argumenter for obligatorisk ID-merking av katt. Organisasjonen ønsker å komme med en utdyping og tillegg til disse, blant annet siden arbeidet med hjelp til hjemløse katter (og andre familiedyr) har vært en av våre viktigste oppgaver i mange tiår.

Dyrebeskyttelsen Norges arbeid med hjemløse dyr

Dyrebeskyttelsen Norges 25 lokalavdelinger, med sine mange tusen frivillige, bistår årlig med praktisk hjelp til dyr i nød. I 2022 fikk 5 342 familiedyr hjelp, flesteparten av disse dyrene var hjemløse og dumpede katter (87 %). Prislappen for dette viktige arbeidet var på nærmere 30 millioner kroner.

I mer enn 40 år har organisasjonen bedt om obligatorisk ID-merking for katt i Norge, som et viktig ledd i å styrke kattens rettsvern og for å bekjempe hjemløshet og lidelse.

Hjemløshet og katterkolonier

Det skal finnes rundt 750 000 eide katter i Norge (<https://snl.no/katt>). Hvor mange katter som er hjemløse vet man ikke, men det er sannsynligvis et relativt stort antall katter som ikke har et kjent hjem. Selv om dyrevelferdsloven gjelder for alle familiedyr, vil lovverket i praksis rette seg mot dyr som har kjent eier. Når man ikke kan identifisere en eier, mister dyret sin juridiske rett til beskyttelse, og dette rammer tusenvis av katter, kaniner og andre hjemløse familiedyr. Dette er et stort problem, og medfører ofte lidelse og dårlig velferd for dyrene som er involvert. Ifølge dyrevelferdsloven har man både hjelpeplikt og varslingsplikt når dyr lider, men i praksis fungerer dette dårlig for dyr uten kjent eier.

Telefon

+47 23 13 92 50
+47 00 00 00 00

Web

www.dyrebeskyttelsen.no
post@dyrebeskyttelsen.no

Adresse

Øvre gate 7
0551 Oslo

Dyrebeskyttelsen Norge

Respekt for individet

Selv om også andre familiedyr kan bli hjemløse, er det stor overvekt av katter der eier er ukjent eller der det er vanskelig å koble dyr og eier sammen.

Hjemløse dyr i Norge er ofte et resultat av uansvarlig dyrehold hos privatpersoner. Katter som ikke kastreres, formerer seg i stort antall, og kolonier med eierløse dyr oppstår. Dyrene slåss, blir syke og sulter. I kattekolonier er det ofte smittsomme sykdommer, samt høy grad av innavl. Om vinteren får mange katter frostskafer og det er vanlig at utelevende kolonikatter fryser eller sulter i hjel, dersom man ikke griper inn slik man ville gjort overfor andre tamme dyrearter. Ofte utgjør disse kattekoloniene i tillegg en stor trussel for fuglelivet og andre smådyr i norsk natur.

Dyrebeskyttelsen Norge mener obligatorisk ID-merking av katt er et helt nødvendig hjelpemiddel for å løse problematikken med hjemløse katter og kattekolonier, siden det da blir mulig å koble katt og eier sammen. Dette vil gjøre det vanskeligere å blant annet dumpe katter når de ikke lenger er ønsket av eier, og lettere å gjenforene eier med katt som har havnet på avveie.

Mattilsynet Region Øst, lokalt avgrenset til avdeling Telemark, involverte privatpraktiserende veterinærer, lokalt politi, Porsgrunn kommune og dyrevelferdsorganisasjoner i Telemark-området i et pilotprosjekt. Prosjektet «Telemarkskatten» tok for seg hjemløse katters velferd og utfordringene med kattekolonier i perioden 2016-2019. Rapporten skisserer at løsningen på det store dyrevelferdsproblemet vi har med hjemløse katter kan løses med en samarbeidsmodell, hvor Mattilsynet har ansvaret for samarbeid mellom dyrevelferdsorganisasjoner, privatpraktiserende veterinærer og det offentlige. Rapporten sier også at for at denne samarbeidsmodellen skal ha best mulig effekt, bør det blant annet innføres obligatorisk ID-merking av katter.

Mattilsynets forvaltning

Dyrebeskyttelsen Norge mener Mattilsynet ikke kan drive effektiv forvaltning uten at familiedyr er ID-merket. ID-merking vil muliggjøre tilsyn ved bruk av databaser.

Nesten alt vi kjøper i dag er sporbart, ett av få unntak er levende dyr. Uten ID-merking, som identifiserer familiedyr på individnivå og kobler dyret til en sporbar eier, blir det umulig for Mattilsynet å forvalte store deler av dyrevelferdsloven.

For Mattilsynet vil ID-merking og det tilkoblede diagnoseregisteret, være et godt hjelpemiddel i mange situasjoner. Høsten 2019 påpekte KPMG i sin granskning av Mattilsynet, at systemene deres er svake og hverken muliggjør kvalitetskontroll av tilsyn eller effektiv oppfølging. Riksrevisjonens sin rapport om myndighetenes brudd på dyrevelferdsloven konkluderte blant annet med at «Mattilsynet mangler gode verktøy og systemer for å sikre et risikobasert tilsyn» (<https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2019-2020/myndighetenes-innsats-mot-alvorlige-brudd-pa-dyrevelferdsloven-i-landbruket/>). Bruk av ID-merking sammen med diagnoseregisteret, vil resultere i et mer effektivt tilsyn, og kostnadene dekkes i all hovedsak av dyreeier.

Telefon

+47 23 13 92 50
+47 00 00 00 00

Web

www.dyrebeskyttelsen.no
post@dyrebeskyttelsen.no

Adresse

Øvre gate 7
0551 Oslo

Dyrebeskyttelsen Norge

Respekt for individet

Hundeavlsdommen som nylig er avsagt i Høyesterett, viser hvor viktig det er at dyrevelferdslovens § 25 forvaltes både på rasenivå og på individnivå. Uten bruk av databaser som på en sikker måte kan identifisere katten, vil Mattilsynet også mangle nødvendig verktøy for tilsyn med katteavlen.

ID-merking av alle familiedyr

I tillegg til obligatorisk ID-merking for katt, mener Dyrebeskyttelsen Norge at det er viktig at også andre familiedyr blir ID-merket. I landbruket er de fleste dyr merket, det samme burde gjelde for familiedyr siden tusenvis kommer på avveie hvert eneste år.

Mange av familiedyrene selges i dag over disk (i dyrebutikker). Dette gjelder blant annet kaniner, ulike gnagere og fugler. Mange av disse dyrene kommer til nye hjem og blir sjeldent sett av andre enn familien. Det å ha et register over alle dyreeiere som har kjøpt dyret sitt i en dyrebutikk, samt registrering av dyrene på individnivå, vil være vesentlig for å blant annet kunne følge opp dyrevelferden til disse «glemte» familiedyrene. Det vil også kunne være helt avgjørende i enkelte familie voldssaker at påtalemyndigheten kan få oversikt over familiens anskaffelser av dyr, i og med at vi vet at dyr kan mishandles, skades og drepes med det formål å straffe et menneske som er glad i dyret.

Mattilsynet konkluderte i 2022, etter å ha utredet behovet for å innføre påbud om identifikasjonsmerking og registrering av alle hunder i Norge, med at det bør innføres obligatorisk ID-merking av hund. Mattilsynet uttaler at kravene skal sikre at hunder kan identifiseres og spores til registrerte eiere, noe som bidrar til god dyrehelse og dyrevelferd.

Dyrebeskyttelsen Norge synes Mattilsynet har kommet med relevante og viktige årsaker for at ID-merking av hund bør påbys. Identifisering av enkeltdyr og sporing av registrerte eier, mener organisasjonen vil være viktig for at også andre familiedyr skal kunne ha god helse og velferd. Dette argumentet for obligatorisk ID-merking vil dermed også gjelde for andre familiedyr.

I sitt innspill til dyrevelferdsmeldingen fra september 2023, uttaler Mattilsynet at «Antallet hjemløse katter bør reduseres vesentlig. ID-merking, kastrering og sterilisering av katter som får gå fritt utendørs, er nødvendig for å redusere antallet hjemløse katter. Holdningskampanjer og veiledning kan bidra til å oppnå dette. Men det bør også vurderes om slike tiltak skal forskriftsfestes.»

Kostnaden tilfaller dyreeier

ID-merking plasserer ansvar for dyrevelferden der det hører hjemme, nemlig hos dyreeier. I 2019 kom det et representantforslag fra stortingsrepresentant Une Bastholm om å innføre obligatorisk ID-merking av hund og katt (Dokument 8:175 S (2018–2019)). Dette ble dessverre ikke vedtatt.

Justiskomiteen luftet i sin innstilling blant annet en bekymring om at katter blir for dyre dersom man innfører lovpålagt ID-merking. Dyrebeskyttelsen Norge er sterkt uenig i dette. En katt kan leve til den er 20 år, og som ansvarlig katteeier må man regne med betydelige kostnader i løpet av kattens levetid. Har man ikke råd til å ID-merke katten sin, så har man heller ikke råd til å eie katt.

Telefon

+47 23 13 92 50
+47 00 00 00 00

Web

www.dyrebeskyttelsen.no
post@dyrebeskyttelsen.no

Adresse

Øvre gate 7
0551 Oslo

Dyrebeskyttelsen Norge

Respekt for individet

Justiskomiteen var også bekymret over hvem som skal håndheve et påbud om ID-merking av familiedyr. Dyrebeskyttelsen Norge ser at man aldri vil kunne fange opp alle dyr som ikke er ID-merket, men alle dyreklinikker, veterinærer som reiser rundt på norske gårder og hundrevis av frivillige i Dyrebeskyttelsen Norges lokalavdelinger vil være behjelpelige med følge opp påbudet. I forbindelse med at Mattilsynet bekreftet at det er forbudt å avle Scottish fold-katter, ble disse kattene fjernet fra salgspattformen finn.no. Dersom det blir innført obligatorisk ID-merking av katt, er det all grunn til å tro at finn.no og andre salgsplasser vil bidra ved å bare formidle katter som er ID-merket.

Dyrebeskyttelsen Norge ber om at det innføres obligatorisk ID-merking av katt i Norge.

Telefon

+47 23 13 92 50
+47 00 00 00 00

Web

www.dyrebeskyttelsen.no
post@dyrebeskyttelsen.no

Adresse

Øvre gate 7
0551 Oslo